

Ünnepek után is Dr. Berényi ékszerésznél vásárolunk.

Csoda olcsó árak. ~ Óriási választék. ~ Óra-, ékszerjavítás.

„A nőkérdés nem egyedül a nőt érdeklí, hanem az egész társadalom problémája”

Négy szegedi nyilatkozat a nők gyakorlati érvényesüléséről

(A Délmagyarország munkatársától.) Bizonyára érthetőnek fogja találni az olvasó, hogy ismét a nők ügyével foglalkozom. Hiszen ez a kérdés nem egyedül a nőt érdeklí és érinti, hanem az egész mai társadalom kialakulásának, modernizált képének jellegzetes vonása. Egyre jobban és egyre visszatartóztatlanabban előtérbe kerülnek a női munka és a nő szellemi képességei. Lassan, de biztosan meg kell törni a jégnek és le kell omolni az előítéletek sáncainak, amelyek háttérbe szorították, ahol csak lehetett, a női munka és tehetség előretörését.

Az újságírásnál, ezen a felelősségteljes, nehéz és sokszor kellemetlenül ekszponált pályán volt alkalmam az előítéletek igen sok változatával találkozni. Elsőrendűen érdekessé és tanulságosnak tartottam tehát megszólaltatni más, a legkülönbözőbb pályákon működő asszonytársakat, mondják meg tapasztalataikat.

A szerkesztőségől azt a leckét kaptam, hogy az újévi számban nőt érdeklő és érintő közérdekű kérdéssel foglalkozzam. Nos, azt hiszem, elsőrendűen közérdekű, ha meghalljuk, mit mondanak dolgozó nők a társadalomnak velük szemben elkövetett mulasztásairól, hibáiról, vagy mely pályák azok, ahonnan a női munka elismerésének híre érkezik. Kérdéseim, amelyekre a választ és véleményt kértem, ezek voltak:

Találkozt-e előítéletekkel eddigi pályáján, ha igen, mik voltak azok?

A nőknek a gyakorlati életben való boldogulása szempontjából mi a véleménye ezekről az előítéletekről és azok leküzdéséről?

A női munka értéke, a nők szellemi képességének szerepe a gazdasági életben, az irodalomban, művészetben, közéletben.

A válaszok sokféle, de mindig érdekes szempontokat vetnek fel és világítanak meg.

Könyves Tóth Erzsé

a szegedi színház hősnője ezeket mondta:

— Az én pályámon nem találkoztam az előítéletekkel azzal a fajtájával, amely elgáncsolná munkámat és fejlődésemet, sőt ellenkezőleg. A színészi pályán a nő mindig többet tud elérni, mint a férfi. A színdarab nőszereplő nélkül teljesen érdektelen. Az események központjában mégis csak mindig nő áll és az olyan mű, amely nem foglalkozik az asszonnyal, nem vonz. A férfiakat jobban érdekli a nőszereplő, mert hát — nő, az asszonyokat pedig, mert szeretik látni a toaletteket. Így a siker többnyire biztosítva van, természetesen olyan színésznőnél, aki a külsőségek ismert hatásai mellett komoly művészi képességekkel is rendelkezik és pályáját művészetnek tartja. Az én pályámon azonban van egy másik és igen kellemetlen előírt, amellyel megküzdeni mindennél nehezebb. A színésznőt nem becsülik a munkája után. A színésznő az emberek szemében csak komédiás, aki a közönség pénzéért játszik, aki köteles szórakoztatni. Hogy közben urinó is lehet, sőt az is

és a színpad az ő számára ugyanolyan kereseti forrás, mint például az iroda más nő számára, a legtöbbben nem akarják elismerni.

— A nő művésze a színpadon teljesen egyenértékű a férfival és szellemi képességeiről ezzel meg is mondtam véleményemet. Az én szememben azonban a színésznél az ösztönösség a legnagyobb érték. A hang, gesztus így ösztönösen, természetesebben, egyszerűbben jön ki minden filozófalásból kiépült alakításnál. Ez a nézetem a színésznő érvényesüléséről. Ami a többi pályát illeti, mindég nagy dolognak tartottam, ha nő megkereste a kenyerét és pozíciót szerzett magának. Tudom: százszor több munkájába, szorgalmába, tehetségébe került, mintha férfi jutott volna ugyanolyan magasra.

Dr. Szamek Sára

a következőkben adott érdekes választ:

1. Kimondott előítéletekről a magam pályáján nem beszélhetek. Inkább egy megkülönböztető elbánságról, pozitív és negatív irányban akkor, amikor éppen az a törekvés és cél, hogy egyenlő munkatelteljesítmények a férfival egyenlő elbánásban részesüljenek.

2. A mai gazdasági viszonyok mind több és több nőt kényszerítenek a gyakorlati pályákra, mind több és több nő szerzi meg azt a verzált-ságot és biztonságot, melyre ezeken a pályákon szüksége van. S ha a közvélemény előtt a nők nagy tömege fog úgy állani nálunk is, mint aki a saját munkakörében az optimálisat teljesíti: a közvéleménynek, ez az alakulása — úgy hiszem — minden további küzdelem nélkül eliminálni fogja az előítéleteket.

3. Érték tekintetében nem tudok különbséget tenni a férfi és nő munkája között. Tény az, hogy éppen úgy, ahogy a munka minden területén vannak kiváló férfiak, vannak kiváló nők is. Percen-tuális összehasonlításokat csak akkor tehetünk, ha majd a nők ugyanolyan százalékban végeznek produktív munkát, mint a férfiak. Viszont mindezekben a területeken vannak speciális kérdések, melyek bennünket nőket illetnek elsősorban s ezeket a problémákat a tehetséges nő éppen olyan jól fogja megoldani, mint a tehetséges férfi a maga problémáit.

Salamon Mária

banktisztviselő így nyilatkozott:

— Találkoztam-e a pályámon előítéletekkel és melyek voltak azok?

— Hát igen, találkoztam. Nem sokkal, de egyet mindig és ez volt, amely elkeserített a múltban, elcsüggeszt a jelenben és kevés reménnyel kecsegtet a jövőben. Ez az előítélet, hogy még mindig nem hiszik el, hogy a tisztviselői pályára nekünk éppen úgy életpálya, mint a férfiaknak. Mindig és minden oldalról hallom, hiszen a nők ezt a munkát ugysem veszik komolyan, mert hisz a céljuk ugyanis más — a férjhezmenés, ez csak átmeneti szórakozás, néha megengedik azt is kegyesen, hogy pillanatnyi létfenntartás. A cél azonban nem az illető irodában való megőregedés. Ezt röjják fel nekünk állandóan bűnül. Hiába igyekszünk a legnagyobb szorgalommal, tudással, am-

bícióval a legjobbat produkálni, az eredmény csekély. Ez nem azt jelenti, hogy nincs elismerés, de nem olyan, mintha azt az eredményt egy férfi mulatta volna fel. A nehézségeket leküzdeni nem igen lehet és pláne nem egyszerre. Rövid működés alatt kis gyenge javulást azért mégis látnak és remélem, hogy ez tartós, ha nem is gyorsabb iramu lesz.

— A női munkát, mint ilyet, nem akarom megkülönböztetni a férfimunkától, mert ha ezt külön jelölém, ugyanolyan hibába esnék, mint a férfiak. Minden közepes nő munkája olyan, mint egy közepes férfié, nem jobb és nem is rosszabb. A kiváló női munkák azonban szerintem sok tekintetben felülhaladják a kiváló férfimunkát, de viszont ezt is nehéz általánosítani, mert hisz a sablonmunkákon kívül, természetesen, hogy másképp végzi el a nő ugyanazt a munkát, mint a férfi, miután egész más a felfogása, gondolkodása ugyanazon dolgokról.

— A nők a gazdasági életben természetesen éppen úgy megállják a helyüket, mint a férfiak, hisz ebben segítségükre van nagyszerű alkalmazkodó képességük és tanulékonyaságuk. Az utolsó évtized alatt a nők családonkívüli szereplésében óriási haladást látunk. Minden lassankint felszabadul számunkra és ha a természetadta, férfiaknál előnyösebb tulajdonságaink egy kis tehetséggel is párosulnak, az irodalom és a művészet terén is kiváló alkottunk. Közéleti szereplésre pedig kiválóan alkalmasak vagyunk, hiszen reprezentálni, alkalmazkodni és néha nem igazat mondani mi mindnyájan jól tudunk. Képességeink tehát megvannak, csak az ut, melyen még egyelőre haladnunk kell, igen göröngyös. Reméljük azonban, hogy lassankint, a nők a maguk szívósságával és kitartásával, de nem erőszakosan, a megfelelő eredményt, vagyis a férfiakkal egyenlő eredményt el fogják érni, amikor teljesen közömbös lesz, hogy férfi, vagy női munka és csak az ériék lesz a fontos.

Vásárhelyi Julia

az alábbiakban felelt kérdéseinkre:

— Előítélettel minden nő találkozik, akinek akár valamilyen irányban kifejezésre jutó tehetsége, akár egyéni adottsága, vagy esetleg csak körülményei, alakulása folytán életvonalata kisiklik a megszokott, általánosan ismert és elfogadott asszonyi élet vágányaiából. A női munkával szemben megnyilvánuló előítélet olyan társadalmi jelenség, amely nem a társadalom egyetemének a tükröképét mutatja, hanem csupán egy töredéknek és pedig kifejezetten a szűkebb látókörű férfiak közhangulatának mindinkább gyöngülő, érzelmi reflexét. A kisebb szellemi adottságú férfi ösztönösen félti mindentől és mindenkitől a maga apró pozícióját, hogyne védekezne, hogyne fogna hát össze, az új nagy ellenség, az invenciózus, olvasott, világtörtéjű, több irányban képzett és több irányban helyt állani tudó intellektuális nő ellen? Ebből a szempontból megvilágítva a kérdést, mint a férfi-társadalom egyrésznének preventív-védelmi állásfoglalását a női munka ellen, természetesen én is, mint minden munkájából élő nő találkoztam előítéletekkel.

— Az előítéletek leküzdése érdekében céltudatos nevelőmunkát kell folytatnia a dolgozó női társadalomnak. Ennek a nevelői munkának két irányban kell kifejeződnie. Az egyik az otthonból, a családi életből indul ki — amelyik kisfiú az édesanyja munkáját — akár mosóteknő, akár az íróasztal mellett — tisztelni megtanulta, az a kisfiú, — férfikorában — az idegen édesanyák munkáját is becsülni fogja. A másik expedienst, a társadalmi propagandisztikus célkitűzés: minél több tehetséges, kiváló férfit megnyerni a női munka ügyének.

— A közgazdasági szemlélet a semleges szociálpolitika lámpása rávilágít a nő kereső munkájának a szükségességére. Kell az, a családnak, a társ-

Széchenyi Mozi Január 1-én, szerdán

Apák és fiuk.

Dráma JACK HOLT főszereplésével. Azonkívül:

A két kocavadász

ZORO és HURU urakkal.

Előadások kezdete 3, 5, 7, 9 órakor.

Belvárosi Mozi Január 1-én, szerdán

Nagy kacagató műsor!

ZORO és HURU

urak a **Perzsavásáron**

Azonkívül: **Burleszkek.**

Előadások kezdete 5, 7, 9, vasár- és ünnepnap 3, 5, 7, 9 órakor.

Korzó Mozi Január 1-én, szerdán

Névtelen hősök

dramája Betty Compson és Jack Holt-tal.

Azonkívül **Mady Christians és Gabriel Gabrié-vel:**

Számum.

Előadások kezdete 5, 7, 9, vasár- és ünnepnap 3, 5, 7, 9 órakor

Korzó Mozi Telefon 11-85

Január 2-5, c. ünnepnapoktól vasárnapig

Az új év első nagy attrakciója!

Paul Wegener, Brigitte Helm, Petrovich Szvetiszláv főszereplésével

ARJUNA Henne Heinz Evers Alraune c. műregényének filmváltozata.

Belvárosi Mozi Telefon 5-82

Január 2-5, csütörtöktől vasárnapig

Ujból itt lesz „Ó” a dicső

HAROLD LLOYD-TEMPO HAROLD

c. 8 felvonásos vígjáték attrakciójával és

RAYMOND GRIFFITH

A szerelem rabszolgája c. 6 felvonásos komédiájával.

Sehol olcsóbban! RÁDIO

és kellek gazdag választékban 522

PHILIPS hálózati és fűtő készülékek

legújabb modellekben

18 fajt részlete nélem kaphatók.

Szántó Sándor nékereskedőnél Szeged, Kiss ucca 2